

3. Иванова О. Ю. Конкурентные преимущества предприятия: критерии классификации / Иванова О. Ю. // 36. наук. праць «Маркетинг: теорія і практика». – Луганськ : СЛУ, 2002. – № 8. – С. 78–82.

К. В. Погоріла, студентка
Науковий керівник – **М. М. Логвин**,
к. геогр. н., доцент
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет
економіки і торгівлі», м. Полтава
lmm2004@yandex.com

ВИКОРИСТАННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПОЛТАВЩИНИ В ТУРИЗМІ

Сучасний турист прагне до оволодіння великими масивами інформації, поєднуючи відпочинок з пізнанням історії, культури та духовної спадщини території рекреації.

Історико-культурний (екскурсійний, пізнавальний) туризм є найбільш популярним і масовим сьогодні як у світі, так і в Україні. Історико-культурну спадщину України можна вважати достатньою для успішного розвитку даного виду туризму. Проблеми дослідження збереження, відновлення і використання культурної спадщини Полтавської області знаходяться не в системному стані. Комплексна підготовка об'єктів для представлення туристам на даний час не активована.

Важливою складовою ресурсно-туристичного потенціалу є історичні та культурно-духовні об'єкти минулого різних регіонів України. Гуманітарне значення історико-культурного туризму полягає у використанні його можливостей у формуванні національної свідомості, вихованні патріотизму, подоланні провінціальності і комплексу неповноцінності, розширенні світогляду. Вважаємо, що одним із стратегічних пріоритетів розвитку туризму в Україні повинен стати екскурсійно-українознавчий дитячий і молодіжний туризм [3].

Більше всього архітектурно-історичних визначних пам'яток, які охороняються державою, у Львівській (3 934), Київській (2 886) і Чернігівській (2 859) областях. Найцінніші культурно-історичні ресурси розміщені в Київській, Львівській, Тернопільській, Полтавській, Чернігівській областях.

Значний історичний та культурно-духовний потенціал зосереджений на території Полтавської області. Тут знаходиться

близько 7 тис. археологічних об'єктів, 2,5 тисяч об'єктів історії узяті під охорону держави.

У Полтавській обл. діють 22 державних музеї і 311 – на громадських засадах. Найстарішим є Полтавський краєзнавчий музей, заснований у 1891 р. при губернській земській управі. За межами України відома Полтавська художня галерея, основою музейних колекцій якої стали твори видатного художника-передвижника М. О. Ярошенко. Музейні зібрання сьогодні представлені полотнами німецької, австрійської, французької, італійської шкіл. У Полтаві діє музей авіації і космонавтики ім. Ю. В. Кондратюка. Всього в області функціонує 10 літературно-меморіальних музеїв.

Центрами етнокультурного туризму є с. Великі Сорочинці, де наприкінці серпня відбувається ярмарок, с. Диканька і с. Гоголеве, музей ткацтва, вишивки і килимарства в смт Решетилівка, Національний музей-заповідник українського гончарства в смт Опішня.

У всьому світі відомі такі комплекси як державний археологічний заповідник «Більське городище скіфського часу» в Зіньківському і Котелевському районах, державний історико-культурний заповідник «Поле Полтавської битви».

Наявність унікальних історико-культурних об'єктів у регіоні є необхідною умовою, але не гарантом розвитку цієї галузі туризму. Необхідне проведення власне маркетингових заходів і логістичних операцій щодо реалізації потенціалу пізнавального туризму: організація транспортного сполучення, розвиток інфраструктури послуг на маршрутах, підготовка відповідних кадрів, рекламні заходи. Важливе значення має як професійний догляд, підтримка об'єктів у належному стані, так і їх наукове дослідження. Адже багато визначних пам'яток знаходяться у незадовільному стані, а кожна десята – в аварійному.

Передумовою розвитку туристичної діяльності в області є розвиток музейної справи. Одним з перших в 1891 р. відкрився музей Полтавського губернського земства (в даний час – Полтавський обласний краєзнавчий музей). У його організації важливу роль зіграв В. В. Докучаєв, який передав туди 4 000 зразків ґрунтів, 500 зразків гірських порід, 800 листів гербарію [1, с. 159].

Важливим культурним осередком на Полтавщині став Миргородський науковий художньо-промисловий музей, заснований

у квітні 1920 р. На кінець 1950-х рр. музейні заклади Полтавщини склали 10 % від всієї загальної кількості музеїв.

Важливість наукового підходу щодо збереження історико-культурного туристичного ресурсу стає ще значимішою, якщо ми визнаємо наявність деструктивного впливу туристичного бізнесу на культуру.

В Україні на сучасному етапі, коли на першому місці стоїть завдання перебудови туризму як галузі економіки, це ще не усвідомлюється як проблема. Тому науковці повинні ставити за мету діяльності збереження і вивчення колекцій і визначних пам'яток. Науково-дослідна діяльність включає розробку наукової проблематики, ознайомлення з результатами досліджень, шляхом створення нових і розширення старих музейних експозицій, організацію і проведення наукових конференцій, конгресів, симпозіумів, семінарів, видання збірок наукових праць, каталогів колекцій, популяризацію знань про об'єкти через видавничу, рекламну, лекційну діяльність. Це напрям діяльності включає збереження історико-культурної спадщини, проведення охоронних досліджень об'єктів, що руйнуються в результаті дії природних і господарських чинників, контроль за реставрацією і реконструкцією.

Отже, належне вивчення і збереження визначних пам'яток матеріальної і духовної культур, поряд з іншими заходами, забезпечує зростання ролі історико-культурної складової в індустрії туризму. Зокрема, це можна побачити на прикладі державного історико-культурного заповідника «Поле Полтавської битви».

Список використаних джерел

1. Беседіна Н. Формування мережі державних музеїв на Полтавщині в 1950–1980-х роках / Н. Беседіна // Краєзнавство: науковий журнал. – 2009. – № 3–4. – С. 157–165.
2. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг / О. О. Любіцева. – Київ : Альтерпрес, 2002. – 436 с.
3. Працько І. Г. Історико-культурні туристичні ресурси Полтавщини : проблеми збереження і використання / І. Г. Працько // Мат-ли міжн. наук.-практ. конф. «Регіон – 2006: стратегія оптимального розвитку» (15–16 травня 2006 року, м. Харків). – Харків : РВВ Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, Харків, 2006. – С. 146–148.
4. Шендрик Л. Державний історико-культурний заповідник «Поле Полтавської битви» : путівник / Л. Шендрик, О. Янович. – Полтава, 1999. – 45 с.